

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ
УЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ

Рівень освіти – другий (магістерський рівень)
Освітня програма Середня освіта (Географія)
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.07 Географія
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри
географії та природознавства
Протокол № 8 від “28” лютого
2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисциплін
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

Загальна інформація	
Назва дисципліни	Медійно-інформаційна грамотність учителя географії
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Географія
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції –12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/ google meet
2. Опис дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Медійно-інформаційно грамотність учителя географії» спрямована на ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями здобуття медійно-інформаційної грамотності в галузі географічної освіти, оновлення змісту, технологій та методів організації навчання на уроках географії у ЗЗСО.</p> <p>Курс спрямований на формування обізнаності здобувачів освіти у галузі сучасних медійно-інформаційних технологій та способів їх використання в освітньому процесі Нової української школи шляхом розкриття дидактичного потенціалу мультимедійного простору, технологізації предметної методики сучасної школи, активно-діяльнісного інтерактивного підходу до організації занять, володіння методичними прийомами медіадидактики та електронними цифровими ресурсами.</p> <p>Освітній контент курсу базується на знаннях основ медійно-інформаційної грамотності, медійної освіти та медіакультури вчителя географії НУШ, що сприятимуть кращому оволодінню методиками педагогічної діяльності у закладах загальної середньої освіти. Вивчення курсу відбувається шляхом поєднання традиційних та інноваційних технологій, колективної та індивідуальної роботи, організації проєктної діяльності, створення педагогічних МЕДІА-кейсів, обговорення презентацій, рефлексії, осмислення власних професійних уявлень, набуття умінь та навичок, формування відповідних компетентностей, які забезпечують програмні результати навчання.</p> <p>Курс передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень з медіаосвіти викладачем та синергію зі студентами під час занять. Практичні заняття орієнтовані на виконання творчих проєктів та багаторівневих завдань, формування продукту праці.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета вивчення дисципліни «Медійно-інформаційно грамотність учителя географії»: ознайомити студентів з інноваційними трендами та напрямками розвитку медіаосвіти та медіаграмотності, розкрити потенційні можливості медійних засобів та інноваційних медіаосвітніх технологій з метою визначення способів їх застосування на уроках географії в освітньому просторі Нової української школи, шляхом забезпечення всебічної підготовки майбутніх педагогів до безпечної та ефективної взаємодії у</p>	

медіапросторі, формування медіаграмотності та медіакомпетентності відповідно до вікових та індивідуальних особливостей, потреб та запитів школярів.

Цілі дисципліни є: сприяти здобуттю студентами медіаосвіти і медіаграмотності, формувати медіакультуру та медіакомпетентності як процесу розвитку особистості на основі знань засобів масової комунікації (медіа).

Освітній контент навчальної дисципліни передбачає оволодіння студентами медіаосвітніми технологіями навчання, сучасною комп'ютерною та медійною технікою, засобами телекомунікаційного зв'язку, інструментальними програмними засобами, що забезпечують інтерактивний інформаційно-дидактичний супровід сучасних технологій навчання.

Компетентності

КК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.

СК 05. Здатність вирішувати стандартні проблемні професійні завдання, спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, розв'язувати адекватні дидактичній ситуації.

СК 06. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для науково-педагогічних та географічних досліджень.

СК 10. Здатність упроваджувати сучасні освітні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід у курсах географії основної і старшої школи.

2. Результати навчання

ПРН 05. Здатність критичного осмислення основних теорій, принципів, методів організації освітнього процесу в НУШ.

ПРН 07. Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою.

ПРН13 Демонструвати геокультурну наукову та медійно-інформаційну грамотність, цифрову компетентність.

3. Організація навчання курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	18
самостійна робота	60

Змістовий модуль 1. Сутність і завдання стратегічного менеджменту в освіті

	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Медіадидактика як інноваційний напрям розвитку педагогіки XXI ст. Мета, завдання і зміст курсу в контексті вимог Концепції «Нової української школи» Категоріальний апарат (науковий тезаурус) медіадидактики. Принципи, форми та рівні медіадидактики. Основні теорії походження медіадидактики.	Розуміти основні стратегії розвитку медіадидактики в освіті, розрізняти принципи, форми, рівні медіадидактики.	Творчі завдання/ захист практичної роботи
2.	Тема 2. Медіаосвіта та медіаграмотність як складові	Розкрити сутність медіакомпетентності, медіакультури вчителя	Тестові завдання,

	<p>медіакомпетентності вчителя географії Сутність поняття «медіаосвіта». Медіаграмотність, медіакультура та медіакомпетентність педагога Аналіз «Концепції впровадження медіаосвіти в Україні». Складові медійно-інформаційної грамотності вчителя. Шляхи інтеграції медіаосвіти зі шкільною базовою освітою.</p>	<p>географії. Визначати шляхи інтеграції шкільної медійної освіти з географічною освітою.</p>	<p>захист проєктів</p>
<p>Змістовий модуль 2. Медіапростір як складова освітньої екосистеми закладу загальної середньої освіти</p>			
3.	<p>Тема 3. Медіапростір як складова соціокультурного простору освітнього закладу Сутність, цілі та завдання медіапростору ЗЗСО. Медіаосвітній простір освітнього закладу як чинники формування та розвитку особистості Методичні прийоми організації медіапростору Електронне портфоліо та його використання в освітньому процесі Нової української школи Шкільний сайт як форма мережевої взаємодії педагогів, батьків та учнів у медіапросторі освітнього закладу.</p>	<p>Здійснити теоретичний аналіз функцій та особливостей формування шкільного медіапростору ЗЗСО.</p>	<p>Тестові завдання/ захист творчих проєктів</p>
4.	<p>Тема 4. Епоха Інтернету: нові медіаресурси та ризики їх застосування у ЗЗСО. Інноваційні медіаосвітні ресурси та ризики їх застосування в освітньому процесі ЗЗСО. Роль Інтернету в освітньому процесі закладу освіти. Кіберпростір як віртуальна реальність сьогодення. Інтернет і права людини.</p>	<p>Обґрунтувати сутність застосування інтернету в шкільному курсі географії. Визначати специфіку віртуальної реальності та права і способи захисту особистості.</p>	<p>Тестові завдання/ проєкти</p>
5.	<p>Тема 5. Дидактичний потенціал мультимедійного уроку географії. Особливості організації мультимедійних уроків у ЗЗСО. Алгоритм мультимедійного уроку. Характеристика етапів уроку Переваги та недоліки мультимедійного уроку</p>	<p>Обґрунтувати особливості організації мультимедійних уроків географії у ЗЗСО.</p>	<p>Презентація проєкту, тестові завдання.</p>
6.	<p>Тема 6. Використання форматів медіа в освітньому процесі Походження і значення терміну «медіа». ЗМІ як засіб та механізм впливу на формування особистості.</p>	<p>Увиразнити основні формати застосування медіаресурсів в освітньому процесі, як засоби та механізми впливу формування особистості.</p>	<p>Тестові завдання цифрові кейси завдань</p>

	Інформаційний простір XXI ст. Сутність та характеристика ЗМІ Класифікація видів інформації. Характерні риси та функції засобів масової інформації. Переваги й небезпеки сучасного світу інформації. Неправдива інформація, критерії та шляхи її розпізнання. Медіа як засіб освіти і виховання на уроках географії.		
4. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу		Система контролю знань здійснюється через: максимально 100 балів студент отримує під час проведення практичних занять та під час поточного контролю знань.	
5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Вид навчальної роботи		Максимальна кількість балів	
Поточний контроль		50	
Лекція		10	
Практична робота		10	
Семінарське заняття		10	
Самостійна робота		20	
Підсумковий контроль		50	
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів		1-10	
РАЗОМ		100	

Вид навчальної роботи	Поточний контроль																
	Кількість балів	Лекція 1	Лекція 2	Лекція 3	Лекція 4	Лекція 5	Лекція 6	Практичне заняття 1	Практичне заняття 2	Практичне заняття 3	Практичне заняття 4	Практичне заняття 5	Практичне заняття 6	Практичне заняття 7	Практичне заняття 8	Практичне заняття 9	Індивідуальні завдання
	1	1	1	1	1	1	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10	1-10		1-5

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Колоквіуми

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- Комбінований контроль;
- Командне завдання
- Спостереження як метод контролю;
- Тестовий контроль;
- Виконання і захист лабораторної роботи;
- Презентації
- Есе
- Проект
- Командний проект
- Ситуаційні вправи
- Виконання і захист практичної роботи

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 3 балів),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання лабораторних робіт інших студентів (до 3 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 10 балів)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 50 балів).

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше. Центр інноваційних освітніх технологій PNU-EkoSystem
-----------------------------------	--

7. Література:

Основна:

1. Баришполец О.Т., Найдюнова Л. А., Мироненко Г. В. та ін. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навчально-методичний посібник. К.: Міленіум, 2018. 440 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-osobystosti-sotsialn>
2. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. К. : ЦВП, АУП, 2017. 79 с.
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) (2016) [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ms.detector.media/mediaprosvita /mediaosvita/ kontseptsiya_vprovadzheniya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya
4. Литовченко І. В., Максименко С. Д., Болтівець С. І. Діти в Інтернеті: Як навчити безпеці у віртуальному світі : посібник для батьків. К. : Видавництво ТОВ «Видавничий Будинок «Аванпост-Прим», 2010. 48 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://rvo-kolomak.ucoz.ua/Informatizazija/kijiv_star.pdf
5. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін : посібник для вчителя / за ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза К. : Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. 201 с.
6. Медіаосвіта. Енциклопедія освіти / головний ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. С. 481–482.

7. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна.К. : Центр вільної преси, 2012. 352 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу - <http://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>
8. Практична медіаосвіта: авторські уроки : збірка / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ : Академ. укр. преси, Центр вільної преси, 2013. 447 с.
9. Череповська Н. Візуальна медіакультура учнів ЗОШ. Київ, 2010. С.112–125.
10. Червінська І.Б. Медіадидактика: концепція та методичні вказівки: методичний посібник/ handbook. Івано-Франківськ: Вид-во НАІР, 2019. 72 с.
11. Червінська І.Б. Медіаосвітній простір гірської школи: змістове наповнення та соціокультурна трансформація. Гірська школа Українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. 2018. №18. С.83-89. [Електронний ресурс]. Режим доступу - http://mountainschool.pu.if.ua/sites/default/files/Issue_18/19.pdf
12. Червінська І.Б. Завдання для самостійної та проектної роботи студентів з навчальної дисципліни «Медіадидактика»: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2019. 48 с.
13. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителя/ Сінді Шейбе, Фейс Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова. К.: Центр вільної преси, Академія української преси. 2014. 319 с.
14. Про Національну програму інформатизації: Закон України : із змінами, внесеними згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 4, с. 152, т. 61 // Відомості Верховної Ради (ВВР). 1998. № 27, т. 181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
15. Thoman E., Jolls T. Literacy for the 21st Century: An Overview & Orientation Guide To Media Literacy Education. Centre for Media Literacy. Tessa Jolls 2008. 87 p.
16. . Gonnet, J. (2001). Education aux medias: Les controversies fecondes. Paris: CNDP, Hachette, 144 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.degruyter.com/view/j/commun.2018.43.issue-4/commun-2017-0051/commun-2017-0051.xml>
17. Малюємо комікси щодо сталого розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://esd.org.ua/sites/esd.org.ua/files/programs/comix.pdf>
18. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Дидактика географії : монографія (електронна версія). К.: Ніка-Центр, 2013.

Допоміжна:

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html>
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf>
4. Капіруліна С. Л., Паламарчук Л. Б. Інформаційно-комунікативні технології у процесі підвищеннякваліфікації вчителів географії. *Шкільна географічна освіта: інформаційно-комунікативні технології у навчально-виховному процесі*. Зб. наук.праць. Київ ДНВП «Картографія», 2018. С.62-66.
5. КорнєвВ. П. Використання інформаційно-телекомунікаційних технологій. *Шкільна географічнаосвіта: інформаційно-комунікативні технології у навчально-виховному процесі*.Зб. наук. праць. Київ ДНВП «Картографія» 2018. С.50-53..

Інтернет-ресурси:

1. http://www.gomlab.com/ru/GMP_Introduction.html – офіційний сайт програми GOM Player.
2. <http://www.winamp.com> – офіційний сайт програми <https://courses.prometheus.org.ua/>.
3. <http://www.headbands.com/gspot/index.htm> – офіційний сайт програми GSpot.

7. Контактна інформація

Кафедра	географії та природознавств; адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна пошта: Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201 Д, kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Червінська Інна Богданівна, доктор педагогічних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Запрошені викладачі з закладів вищої освіти України.
Контактна інформація викладача	Inna.chervinska@pnu.edu.ua +380506716106

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до

	<p>Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.
Невідповідна поведінка під час заняття	Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення «Про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf Рекомендовані платформи: Prometheus, Coursera.

Викладач _____

Інна ЧЕРВІНСЬКА,
доктор педагогічних наук, професор